ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

МАУП

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КОМУНІКАТИВНА ПОЛІТИКА ТА PR-ТЕХНОЛОГІЇ У ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ»

Спеціальність: **D4 Публічне управління та адміністрування**

Освітній рівень: **другий (магістерський) рівень**

Освітня програма: **Публічне управління та адміністрування**

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	**Комунікативна політика та PR-технології у державному управлінні**
Шифр та назва спеціальності	D4 «Публічне управління та адміністрування»
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	вибіркова
Кількість кредитів і годин	3 кредити ЄКТС / 90 год. Лекції: 16 Практичні заняття: 14 Самостійна робота студентів: 60
Терміни вивчення дисципліни	II семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-ekonomiki/kafedra-publichnogo-administruvannya/katalog-vibirkovih-disciplin-profspryamuvannya.html

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

Телендій Андрій Андрійович	
Науковий ступінь	Кандидат наук з державного управління
Вчене звання	немає
Посада	Доцент кафедри публічного адміністрування
Дисципліни, які викладає НПП	Публічне управління в економічній сфері, Комунікативна політика та PR-технології у державному управлінні, Антикризове управління в територіальних громадах
Напрями наукових досліджень	публічне управління; стратегічне управління; управління змінами; антикризове управління; організаційний розвиток; інституційні трансформації; національна безпека та європейська інтеграція
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	https://scholar.google.com/citations?user=RM_QSYcAAAAJ&hl=uk https://orcid.org/0009-0007-7436-7373 https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=59966534300
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	telenandrew@gmail.com
Контактний тел.	+38093-786-41-09
Портфоліо викладача на сайті кафедри / Інституту / Академії	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-ekonomiki/kafedra-publichnogo-administruvannya.html

Анотація курсу. Освітня компонента забезпечує формування у магістрів системних знань і практичних умінь щодо розроблення та реалізації комунікативної політики органів публічної влади, стратегічного планування комунікацій, застосування PR-технологій, взаємодії із заінтересованими сторонами, цифрового та медійного інформування, антикризового реагування й оцінювання комунікаційних результатів. Особливу увагу приділено соціальній відповідальності, правомірності публічних повідомлень, інклюзивності, довірі до інституцій, протидії дезінформації, комунікаціям в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є принципи, механізми, організаційні моделі, методи та технології формування й реалізації комунікативної політики, зв'язків із громадськістю та стратегічних комунікацій у діяльності органів державної влади й місцевого самоврядування.

Метою курсу є сформувати здатність обґрунтовувати, проєктувати, реалізовувати й оцінювати комунікаційні стратегії та PR-заходи органів публічної влади з урахуванням потреб суспільства, доказових даних, правових і етичних вимог, цифрових можливостей та безпекових викликів.

Завдання навчальної дисципліни:

– засвоїти теоретичні засади, принципи, моделі та нормативно-правові межі комунікативної політики органів публічної влади;
– розкрити роль комунікацій у формуванні, реалізації та оцінюванні державної політики;
– сформувати навички аналізу комунікаційного середовища, потреб громадян і заінтересованих сторін;
– навчити визначати стратегічні цілі комунікації, сегментувати цільові аудиторії та розробляти систему ключових повідомлень;
– опанувати методи підготовки комунікаційних стратегій, PR-планів і календарів інформаційних кампаній;
– ознайомити з інструментами формування інституційного іміджу, репутації та суспільної довіри;
– дослідити цифрові PR-технології, соціальні медіа та можливості відповідального використання штучного інтелекту;
– сформувати вміння організовувати публічні консультації, громадські обговорення та інклюзивний зворотний зв'язок;
– набути практичних навичок взаємодії з медіа, підготовки пресрелізів, брифінгів та інформаційних повідомлень;
– розвинути здатність проєктувати кризові комунікації в умовах воєнного стану, реагувати на дезінформацію та репутаційні ризики;
– опанувати комунікаційний аудит, медіамоніторинг і оцінювання результативності PR-кампаній за вимірюваними показниками.

Пререквізити навчальної дисципліни. Базові знання з публічного управління, політичних і соціальних комунікацій, основ права та цифрової грамотності, набуті на попередньому рівні вищої освіти. Під час навчання використовуються вміння аналізувати офіційні документи, працювати з інформаційними джерелами та аргументовано представляти результати.

Постреквізити навчальної дисципліни. Сформовані компетентності застосовуються під час вивчення дисциплін із публічної політики, стратегічного управління, цифрового розвитку, антикризового управління, взаємодії з громадськістю, проходження практики та виконання кваліфікаційної роботи.

Навчальна дисципліна сприяє формуванню загальних і спеціальних компетентностей та досягненню програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування» спеціальності

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність (ІК)	**Спеціальні (фахові) компетентності (СК)**
ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. **Загальні компетентності (ЗК)** ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК 3. Здатність розробляти та управляти проєктами. ЗК 5. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології. ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 8. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких проявів недоброчесності.	СК 1. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти. СК 3. Здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування. СК 5. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними. СК 12. Здатність до розробки та реалізації інклюзивних політик, спроможність формувати, моніторити та оцінювати ефективність публічних стратегій, програм та проєктів, зокрема у соціальній сфері, на національному, регіональному та місцевому рівнях. СК 13. Здатність застосовувати підходи кризового менеджменту та кейс-менеджменту в публічній сфері, оперативно реагувати на соціальні виклики, здійснювати оцінку потреб вразливих категорій населення (ВПО, ветерани, особи у складних життєвих обставинах). СК 14. Здатність до розбудови публічно-громадського партнерства, учасницької демократії, налагоджувати ефективну комунікацію, міжсекторальну взаємодію та довгострокову співпрацю органів державної влади та органів місцевого самоврядування з благодійними фондами, громадськими організаціями, волонтерськими ініціативами, міжнародними донорами, впроваджувати інструменти локальної демократії (громадські слухання, бюджети участі, консультативно-дорадчі органи) для залучення інститутів громадянського суспільства, ветеранських та релокованих спільнот до процесів прийняття управлінських рішень.

Результати навчання

ПРН1. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.

ПРН4. Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування.

ПРН5. Визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії.

ПРН8. Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.

ПРН10. Представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності.

ПРН13. Застосовувати інструменти учасницької демократії та міжсекторальної взаємодії для проактивного залучення інститутів громадянського суспільства до формування планів розвитку громади, управління проєктами соціальної дії та фандрейзингу.

ПРН15. Використовувати підходи ефективного адміністрування в умовах невизначеності, здійснювати оцінку системних ризиків, в тому числі на місцевому рівні та для вразливих груп населення, розробляти кризові сценарії та приймати оптимальні рішення в умовах гуманітарних, безпекових та соціально-економічних криз.

У результаті вивчення дисципліни здобувач зможе:

– аналізувати нормативні та інституційні засади державних комунікацій, інформаційне середовище, стейкхолдерів і цільові аудиторії;

– розробляти комунікаційну стратегію, PR-кампанію, повідомлення й комунікаційні матеріали органів публічної влади;

– добирати інклюзивні цифрові та офлайн-канали, організовувати громадську участь, зворотний зв’язок і взаємодію з медіа;

– моделювати кризові повідомлення, протидіяти дезінформації та оцінювати репутаційні ризики;

– проводити комунікаційний аудит, медіамоніторинг і оцінювання результативності кампаній за KPI.

Зміст навчальної дисципліни (денна форма навчання)

№	Назва теми	К-сть годин, з них:			
		Лекції	**Практичні та семінарські заняття**	**Самостійна робота**	**Методи навчання/методи оцінювання**
Змістовий модуль 1. Теоретико-стратегічні засади комунікативної політики та PR-технологій					Методи навчання: лекції, дискусії, аналіз нормативних актів і повідомлень органів влади, кейси, розроблення PR-плану, моделювання брифінгу, комунікаційний аудит, проєктна робота. Методи оцінювання: усне опитування, PR-кейси, аналітичні записки, пресреліз, презентація,
Тема 1.	Комунікативна політика у системі державного управління: теоретичні засади та сучасні підходи	2	0	8	
Тема 2.	Стратегічні комунікації та управління комунікативною діяльністю органів державної влади	2	2	7	
Тема 3.	PR-технології у державному управлінні: формування іміджу, репутації та суспільної довіри	2	2	8	
Тема 4.	Цифрові комунікації та інноваційні PR-технології у державному управлінні	2	2	7	
Змістовий модуль 2. Публічна взаємодія, медіакомунікації, кризове реагування та оцінювання результативності					

№	Назва теми	К-сть годин, з них:			
		Лекції	Практичні та семінарські заняття	Самостійна робота	Методи навчання/методи оцінювання
Тема 5.	Комунікативні механізми взаємодії державної влади з громадськістю та інститутами громадянського суспільства	2	2	8	модульний контроль та захист проєкту.
Тема 6.	Медіакомунікації, інформаційна безпека та протидія дезінформації у державному управлінні	2	2	7	
Тема 7.	Антикризові комунікації та PR-технології в умовах воєнного стану і суспільних викликів	2	2	8	
Тема 8.	Моніторинг, аналітика та оцінювання ефективності комунікативної політики і PR-діяльності органів державної влади	2	2	7	
Модульна контрольна робота					
Всього:		**16**	**14**	**60**	
Форма контролю: залік					

Зміст самостійної роботи здобувача освіти з навчальної дисципліни «Комунікативна політика та PR-технології у державному управлінні» передбачає опрацювання нормативно-правових актів, підручників, наукових публікацій і міжнародних документів; аналіз офіційних комунікацій органів публічної влади, інформаційного середовища та потреб цільових аудиторій; підготовку комунікаційних стратегій, пресрелізів, ключових повідомлень і планів PR-кампаній; аналіз цифрових каналів та доступності комунікації; розв’язання кейсів щодо громадської участі та протидії дезінформації; моделювання кризових повідомлень і протоколів реагування; виконання медіамоніторингу, комунікаційного аудиту й оцінювання KPI; підготовку презентацій та аналітичних записок; опрацювання завдань до поточного, модульного й підсумкового контролю. Загальний обсяг самостійної роботи становить 60 годин.

Зміст самостійної роботи здобувача освіти визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними рекомендаціями, завданнями та рекомендаціями викладача.

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійні засоби, комп’ютер і доступ до мережі Інтернет. Для практичних завдань необхідні офіційні вебресурси органів державної влади й місцевого самоврядування, база законодавства Верховної Ради України, відкриті аналітичні сервіси, бібліографічні бази даних, платформи громадських консультацій і система дистанційного навчання МАУП. Застосування цифрових інструментів та штучного інтелекту здійснюється з дотриманням вимог захисту персональних даних.

Форми і методи контролю.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий). Поточний контроль здійснюється під час лекційних і практичних занять та спрямований на перевірку здатності аналізувати публічні комунікації, застосовувати PR-інструменти, розробляти комунікаційні матеріали, організовувати взаємодію з громадськістю та обґрунтовувати управлінські рішення.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

– виступ з основного питання;

– усна доповідь;
– доповнення та запитання до того, хто відповідає;
– систематичність роботи на практичних заняттях, активність під час обговорення ситуацій;
– участь у дискусіях та інтерактивних формах організації заняття;
– аналіз законодавства, офіційних комунікацій, наукової та навчальної літератури;
– виконання PR-кейсів, моделювання брифінгів, публічних консультацій і кризових ситуацій;
– письмові завдання (пресреліз, комунікаційний план, аналітична довідка, індивідуальний проєкт тощо);
– підготовка цифрових комунікаційних матеріалів, медіамоніторингу та KPI-звіту;
– самостійне опрацювання тем і підготовка до оцінювання.

Методи поточного контролю: усні доповіді та дискусії; письмові аналітичні й творчі завдання; кейси; презентації; перевірка планів комунікації та PR-матеріалів; тестування; оцінювання рольових вправ, роботи в групах та проєктних результатів.

Система оцінювання та вимоги
Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

	Т1	**Т2**	**Т3**	**Т4**	**Т5**	**Т6**	**Т7**	**Т8**	**Модульна контрольна**	**Залік**	**Разом**
Практичні заняття	0	3	3	3	3	3	3	2	20	30	100
Самостійна робота	4	4	4	4	4	4	3	3			

Під час оцінювання кожної теми враховують обґрунтованість комунікаційних рішень, точність використання нормативно-правових актів і достовірних джерел, аргументованість вибору аудиторій, повідомлень та каналів комунікації, етичність, інклюзивність і якість представлення результатів.

Критерії оцінювання результатів навчання та розподіл балів регламентуються чинним Положенням про систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни. Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Здобувачі мають право на зарахування результатів навчання, здобутих під час проходження масових відкритих онлайн-курсів (Coursera, Prometheus, EdEra тощо), тематика яких відповідає змісту дисципліни. Якщо за результатами поточного оцінювання здобувачу не вистачає балів до бажаної кількості, їх можна компенсувати за рахунок таких курсів.

За умови надання сертифіката про успішне завершення курсу здобувачу може бути нараховано до 20 додаткових балів до поточного рейтингу, але не більше, ніж необхідно для досягнення бажаного результату. Загальна сума балів за дисципліну не може перевищувати 100.

Перелік рекомендованих онлайн-курсів і точну кількість балів за кожен із них викладач оголошує в рамках кожної теми.

Модульний контроль. Модульна контрольна робота з дисципліни «Комунікативна політика та PR-технології у державному управлінні» проводиться у письмовій формі й може поєднувати тестування, аналіз комунікаційного кейсу та коротке обґрунтування управлінського рішення.

Критерії оцінювання модульного контролю:
– оцінка «відмінно» (А) виставляється за правильне виконання 90–100 % завдань;
– оцінка «добре» (В, С) виставляється за правильне виконання 75–89 % завдань;

– оцінка «задовільно» (D, E) виставляється за правильне виконання 60–74 % завдань;
– оцінка «незадовільно» (FX) виставляється за виконання менше 60 % завдань;

Підсумкове семестрове оцінювання проводиться у формі заліку в терміни, визначені навчальним планом. Воно охоплює навчальний матеріал восьми тем і перевіряє здатність застосовувати теорію, цифрові інструменти, правові та етичні вимоги в комунікаційній практиці органів публічної влади.

До заліку допускається здобувач освіти, який виконав передбачені навчальною програмою обов'язкові види роботи. Залікове завдання може передбачати захист індивідуального комунікаційного проєкту, аналітичний кейс і запитання за тематикою дисципліни.

Підсумкова оцінка формується за 100-бальною шкалою: робота на практичних заняттях — до 20 балів; самостійна робота — до 30 балів; модульна контрольна робота — до 20 балів; залік — до 30 балів. Результат «зараховано» виставляється за 60–100 балів за умов виконання обов'язкових навчальних завдань.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. За рішенням кафедри можуть ураховуватися результати участі у фахових конференціях, комунікаційних проєктах, конкурсах, студентських наукових гуртках та підготовці публікацій понад обсяг передбачених завдань.

Рівень виконання	Кількість балів	Критерії
Високий	27–30	Обґрунтований аналіз аудиторій і ризиків; цілісна комунікаційна стратегія; коректні PR-інструменти та KPI; дотримання правових і етичних вимог; переконливий захист.
Достатній	23–26	Зміст завдань розкрито переважно правильно; комунікаційні рішення аргументовані, наявні окремі несуттєві недоліки.
Середній	18–22	Здобувач продемонстрував базове розуміння PR-технологій; план комунікацій неповний, окремі рішення недостатньо обґрунтовані.
Низький	0–17	Завдання не виконане або виконане з істотними помилками; відсутні обґрунтовані повідомлення, канали, критерії або висновки.

Заохочувальні бали не входять до базової 100-бальної шкали та не можуть замінювати результати обов'язкових видів навчальної роботи. Порядок їх нарахування визначається чинними локальними документами Академії.

Загальна кількість балів за самостійну роботу становить до 30. Максимальні бали за темами: Т1–Т6 — по 4 бали, Т7–Т8 — по 3 бали. Оцінюються повнота виконання, критичність аналізу, достовірність інформації, самостійність, коректність посилань і своєчасність.

Оцінка самостійної роботи

Критерії: повнота та аргументованість, коректний вибір інструментів комунікації, робота з достовірними джерелами, дотримання академічної доброчесності, інклюзивність та своєчасність виконання.

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальні завдання)	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
4	4	3	2	0

Критерії: повнота, правильність, самостійність, аргументованість, дотримання вимог академічної доброчесності та своєчасність виконання.

Форми оцінювання включають роботу на практичних заняттях; групові й індивідуальні комунікаційні проєкти; розроблення PR-стратегії, пресрелізів та публічних повідомлень; аналіз медіа; участь у дискусіях і моделюванні кризових ситуацій; модульну контрольну роботу; залікове завдання та інші форми перевірки результатів навчання.

Для оцінювання результатів навчання студента протягом семестру використовується 100-бальна національна та ECTS шкала оцінювання.

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	**Оцінка ECTS**	**Оцінка за національною шкалою для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики**	**Оцінка за національною шкалою для заліку**
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	зараховано
75–81	C	добре	зараховано
68–74	D	задовільно	зараховано
60–67	E	задовільно	зараховано
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу.

Для успішного засвоєння курсу «Комунікативна політика та PR-технології у державному управлінні» здобувач освіти має:

– регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття;
– систематично й активно працювати під час аудиторних занять;
– своєчасно відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні результати;
– у повному обсязі та належної якості виконувати завдання викладача;
– опрацьовувати чинні нормативно-правові акти та рекомендовану літературу;
– виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
– дотримуватися норм професійної етики, академічної доброчесності та правил використання цифрових інструментів і штучного інтелекту.

Курс передбачає дотримання принципів академічної доброчесності. Усі роботи мають бути оригінальними, а використані дані, зображення та матеріали — коректно процитованими. Застосування генеративного штучного інтелекту допускається для допоміжних завдань за умови перевірки фактів, повідомлення про суттєве використання такого інструменту за правилами курсу та особистої відповідальності за результат. Не допускаються плагіат, фабрикація, фальсифікація й поширення недостовірної інформації.

Оцінювання здобувача освіти ґрунтується на якості виконання практичних і самостійних завдань, умінні обґрунтовано планувати державні комунікації, дотримуватися вимог законодавства, розробляти PR-матеріали та оцінювати комунікаційний вплив.

Рекомендовані джерела інформації.

Нормативно-правові акти

1. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12

2. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17

3. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80

4. Про медіа : Закон України від 13.12.2022 № 2849-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20

5. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17

6. Про публічні консультації : Закон України від 20.06.2024 № 3841-IX (особливості набрання чинності — у прикінцевих положеннях). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3841-20

7. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики : постанова Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 № 996. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-%D0%BF

8. Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних : постанова Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 № 835. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/835-2015-%D0%BF

Основна література

9. Дзяна Г. О. Комунікації в публічному управлінні : навч. посіб. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2024. 224 с. ISBN 978-966-941-983-5. URL: https://www.vlp.com.ua/node/20871

10. Шпекторенко І. В. Комунікації в публічному управлінні : навч. посіб. Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2024. 85 с. URL: https://palsg.nmu.org.ua/ua/literature/literature.php

11. Публічна комунікація : навч. посіб. / В. І. Шарий, О. В. Черевко, Л. Я. Самойленко та ін. ; за заг. ред. В. І. Шарого. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2020. 330 с. URL: https://eprints.cdu.edu.ua/4293/

12. Комунікації та етика в публічному управлінні : посібник / уклад. Н. С. Васиньова. Полтава : Вид-во ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2025. 597 с. URL: https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/11895

13. Березенко В. В., Санакоєва Н. Д. Теорія і практика PR : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2023. 180 с. URL: https://dspace.znu.edu.ua/items/104461ee-343b-49d7-8362-905029c05ae4

14. Олтаржевський Д. О. Цифрові комунікації : навч. посіб. із дисципліни «Медіавиробництво: промоція». Київ : ННІЖ КНУ імені Тараса Шевченка, 2023. 120 с. ISBN 978-966-437-639-3. URL: https://ir.library.knu.ua/handle/123456789/3014

15. Сумець О. М. Комунікативний менеджмент : навч. посіб. Київ : Університет економіки та права «КРОК», 2024. 178 с. URL: https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/4706

16. Телендій А. А. Сервісна держава в системі публічного управління України: взаємодія влади і громади. Право та державне управління. 2025. № 4. С. 194–200. DOI: 10.32782/pdu.2025.4.28. URL: https://doi.org/10.32782/pdu.2025.4.28

17. Телендій А. А. Підвищення ефективності інформаційно-аналітичного забезпечення рішень стратегічного планування регіонального розвитку в Україні. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2023. Вип. 33. С. 185–188. DOI: 10.32782/pma2663-5240-2023.33.35. URL: https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2023.33.35

18. Телендій А. А. Належне врядування як основа підвищення якості публічних послуг на місцевому рівні в Україні. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2025. Вип. 50. С. 82–88. DOI: 10.32782/pma2663-5240-2025.50.14. URL: https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2025.50.14

19. Телендій А. А. Регіональний розвиток України в умовах багаторівневого врядування: координація центральної влади, регіонів і територіальних громад. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2025. Т. 36 (75), № 6. С. 41–46. DOI: 10.32782/TNU-2663-6468/2025.6/08. URL: https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2025.6/08

20. Телендій А. А. Роль громадськості в процесі стратегічного планування регіонального розвитку: взаємодія з державними органами. День Соборності України: історико-політологічні дискусії : зб. наук. пр. / гол. ред. Л. Г. Білий. Хмельницький : Вид-во МАУП, 2023. Вип. 10. С. 253–255. (посилання містить бібліографічне підтвердження в авторефераті дисертації, а не повний текст публікації). URL: https://maup.com.ua/assets/files/dis/telendij/avtoreferat.pdf

21. Кузьменко Г. О. Консультаційно-аналітична підтримка ОМС у питаннях безпечного освітнього середовища. Публічно-управлінські та цифрові практики. 2025. Вип. 4 (7). С. 89–99. DOI: 10.31673/2786-7412.2025.040707. URL: https://doi.org/10.31673/2786-7412.2025.040707

22. Кузьменко Г. О. Комунікація в системі державного управління загальною середньою освітою на рівні територіальних громад: стан та проблеми реалізації. Публічне управління та місцеве самоврядування. 2026. № 1. С. 16–23. DOI: 10.32782/2414-4436/2026-1-3. URL: https://doi.org/10.32782/2414-4436/2026-1-3

23. Кузьменко Г. О. Напрями та можливості залучення громадянського суспільства до підтримки освітніх реформ в умовах воєнного стану в Україні. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2025. Вип. 50. С. 40–44. DOI: 10.32782/pma2663-5240-2025.50.7. URL: https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2025.50.7

Додаткова література

24. Кузьменко Г. О. Публічний консалтинг у сфері безпекової трансформації освіти: кейси та інструменти. Право та державне управління. 2025. № 3. С. 158–165. DOI: 10.32782/pdu.2025.3.20. URL: https://doi.org/10.32782/pdu.2025.3.20

25. Кузьменко Г. О. Інформаційно-аналітичне забезпечення реформ у сфері безпекової освіти в Україні. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2025. № 10. DOI: 10.32702/2307-2156.2025.10.8. URL: https://doi.org/10.32702/2307-2156.2025.10.8

26. OECD. OECD Report on Public Communication: The Global Context and the Way Forward. Paris : OECD Publishing, 2021. 240 p. DOI: 10.1787/22f8031c-en. URL: https://doi.org/10.1787/22f8031c-en

27. OECD. OECD Guidelines for Citizen Participation Processes. OECD Public Governance Reviews. Paris : OECD Publishing, 2022. 94 p. DOI: 10.1787/f765caf6-en. URL: https://doi.org/10.1787/f765caf6-en

28. OECD. Facts not Fakes: Tackling Disinformation, Strengthening Information Integrity. Paris : OECD Publishing, 2024. 141 p. DOI: 10.1787/d909ff7a-en. URL: https://doi.org/10.1787/d909ff7a-en

29. OECD. OECD Survey on Drivers of Trust in Public Institutions – 2024 Results: Building Trust in a Complex Policy Environment. Paris : OECD Publishing, 2024. 158 p. DOI: 10.1787/9a20554b-en. URL: https://doi.org/10.1787/9a20554b-en

30. United Nations Department of Economic and Social Affairs. UN E-Government Survey 2024: Accelerating Digital Transformation for Sustainable Development. New York : United Nations, 2024. 205 p. ISBN 978-92-1-106728-6. URL: https://desapublications.un.org/publications/un-e-government-survey-2024

31. UNESCO. Guidelines for the Governance of Digital Platforms: Safeguarding Freedom of Expression and Access to Information through a Multistakeholder Approach. Paris : UNESCO, 2023. 58 p. ISBN 978-92-3-100620-3. URL: https://www.unesco.org/en/articles/guidelines-governance-digital-platforms

32. European Commission. Better Regulation Guidelines. Brussels : European Commission, 2021. URL: https://commission.europa.eu/law/law-making-process/better-regulation/better-regulation-guidelines-and-toolbox_en

33. The Practice of Government Public Relations / ed. by M. Lee, G. Neeley, K. Stewart. 2nd ed. New York : Routledge, 2021. 338 p. URL: https://www.routledge.com/The-Practice-of-Government-Public-Relations/Lee-Neeley-Stewart/p/book/9781032011929

34. Silverman D. A., Smith R. D. Strategic Planning for Public Relations. 7th ed. New York : Routledge, 2024. 556 p. URL: https://www.routledge.com/Strategic-Planning-for-Public-Relations/Silverman-Smith/p/book/9781032391168

35. Gregory A., Willis P. Strategic Public Relations Leadership. 2nd ed. London : Routledge, 2023. 242 p. URL: https://www.routledge.com/Strategic-Public-Relations-Leadership/Gregory-Willis/p/book/9781032028019

Інформаційні інтернет-ресурси

36. Верховна Рада України. Законодавство України : офіційний портал. URL: https://zakon.rada.gov.ua/.

37. Кабінет Міністрів України : Урядовий портал. URL: https://www.kmu.gov.ua/.

38. Міністерство цифрової трансформації України : офіційний вебсайт. URL: https://thedigital.gov.ua/.

39. Національне агентство України з питань державної служби : офіційний вебсайт. URL: https://nads.gov.ua/.

40. OECD. Public Governance : official website. URL: https://www.oecd.org/en/topics/public-governance.html.

41. UNESCO. Communication and Information : official website. URL: https://www.unesco.org/en/communication-information.

42. Єдиний вебпортал відкритих даних України. URL: https://data.gov.ua/.